

HINDAMISSTANDARD

Sepp, tase 4

Sisukord:

1. Üldinfo
2. Hindamine (meetodid ja hindamiskriteeriumid)
3. Hindamise korraldus
4. Juhend hindajale

1. Üldinfo

- 1.1. Hindamisstandardi alusel hinnatakse kutseõppeasutuse sepa eriala lõpetajate ja töömaailma seppade kutseoskuste vastavust sepp, tase 4 kutsestandardis¹ kehtestatud nõuetele.
- 1.2. Taotleja kompetentsust hindab kutsekomisjoni poolt moodustatud tööandjate, spetsialistide ja koolitajate esindajatest koosnev kolmeliikmeline hindamiskomisjon.
- 1.3. Hindamine viiakse läbi kutse andjalt õiguse saanud hindamiskeskuses või õppeasutuses või praktikaettevõttes.

2. Hindamine

2.1 Meetodid

- 1) Mapp
- 2) Esitlus toote või teenuse loost (idee, teostus, müük)
- 3) Teooriaküsimused
- 4) Töövõtete demonstratsioon
- 5) Vestlus

Mapp sisaldab:

- vähemalt kuut erinevat eset, nende idee saamisloogu ja /või allikaid;
- soovi korral esitletavate esemete mõõtkavas töövisandeid/jooniseid, tehnilisi kirjeldusi;
- valmis esemete üldvaate- ja detailifotosid;
- tööd peavad olema valminud õppeaja või viimase paari aasta jooksul. Juhendatud tööde puhul lisada juhendaja nimi ja võimalusel temapoolne hinnang tehtud tööde kohta. Juhendamata tööde puhul lisada märge „Iseseisev töö“.

Mapp esitatakse elektrooniliselt vähemalt 5 tööpäeva enne kutseeksamit ning paber kandjal kohapeal.

Mapi vormistamisnõuded:

- ❖ mapp vormistatakse nii paber kandjal kui elektroonselt;
- ❖ mapi kujundus taotleja vabal valikul;
- ❖ loogilise ja tervikliku ülesehitusega;
- ❖ vabalt valitud formaadis (soovi korral kodulehena);
- ❖ taustade (alusmaterjali) ja fotomaterjali, jooniste ning tekstide omavaheline visuaalne kooskõla;
- ❖ esteetilise kujundusega;
- ❖ esitletavate tööde juhendajate nimed on lisatud vastavate esemete juurde.

---

1 <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/>

Toote või teenuse esitlus

Taotleja esitab vähemalt 5 tööpäeva enne kutseksamit kirjaliku töö ühe toote või teenuse saamisloo, allikate, kavandite, visandite, tööprotsessi, materjalivaliku ja -kulude ning turustamisvõimaluste kohta. Valmistoodete või teenusega kaasnev ese esitletakse kutseksamil.

Teooriaküsimused:

Taotleja vastab suuliselt ühele loosi teel saadud teooriaküsimusele.

Töövõtete demonstratsioon:

Taotleja demonstreerib omandatud tööalaseid oskusi: tutvub etteantud tööjoonisega (tööülesandega), seab valmis töökoha, ning sepiastab loosi teel saadud materjali (terasprofili) hoidmiseks pihid.

Vestlus:

Taotleja annab selgitusi kutseksamil sooritatud praktilise töö, sh oma teadmiste ja arusaamade kohta ning vastab esemete valmistusprotsessi, mapi, käsitöömeistri kutse-eetika jm teemalistele küsimustele.

Hinnatakse järgmisi kompetentse:

Sepiste valmistamine:

- 2.1.1 Tööjooniste koostamine ja kavandite lugemine
- 2.1.2 Materjalide varumine ja kasutamine
- 2.1.3 Tööprotsessi ettevalmistamine
- 2.1.4 Töövahendite ja seadmete ettevalmistamine ja kasutamine
- 2.1.5 Ergonoomilise ja ohutu töökeskkonna loomine
- 2.1.6 Esemete valmistamine ja viimistlemine

Sepistatud toodete ja sepatöö teenuste turundus:

- 2.2.1 Toodete ja teenuste kujundamine
- 2.2.2 Toodete ja teenuste kaubastamine

Kutset läbivad kompetentsid

2.2. Hindamiskriteeriumid

Kohustuslikud kompetentsid:	Tõendatakse kõik kohustuslikud kompetentsid	
1. Sepiste valmistamine:		
Tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
1) Visandab ja koostab tööjoonise;	Kavandab sepise, loeb tööjoonist.	Mapp, esitlus toote või teenuse loost
2) Loeb etteantud kavandeid ja tööjooniseid;		
3) Planeerib etteantud eseme või kavandi põhjal töö käigu: tööde järjekorra, tööülesande täitmiseks kuluva aja, tööde mahu, toodete hulga võttes arvesse tellija vajadusi;	Koostab eseme joonised, tööskeemid vms. Tunneb põhiliste tehnikate terminoloogiat ja tingmärke, põhitehnikaid ja töövõtteid vms	Mapp, esitlus toote või teenuse loost, vestlus, teooriaküsimused ja töövõtete demonstratsioon
4) Teeb vajalikud mõõdistused ja joonised, valib tehnoloogia, hangib vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestab materjalide kuluga;	Kirjeldab materjalide valikut, hankimist ja hoiustamist.	
5) Hoiustab materjalid hoiustamisnõuetele vastavalt;		
6) Kasutab ressursse säästlikult;	Kasutab materjale säästlikult ja eesmärgipäraselt	

7) Seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras;	Valib välja vajalikud töövahendid ja seadmed, seab sisse töökoha, jälgib töövahendite korrasolekut ja vajadusel hooldab neid.	
8) Valib välja sobivad töövahendid ja seadmed, seab need üles ja hoiab korras, kasutades vajadusel spetsialisti abi;		
9) kontrollib seadmete ja tööriistade korrasolekut, vajadusel korraldab lihtsamat hooldust;		
10) Valmistab sepise või sepise osad kasutades kuumtöötlemist ja sepistamist käsitsi kui suruõhuvasara vm töövahendi abil;	Sepistab eseme või selle osad kasutades selleks sobivaid tehnikaid ja tööriistu	Mapp, esitlus toote või teenuse loost, vestlus, teooriaküsimused ja töövõtete demonstratsioon
11) Oskab õigesti kasutada ääsi, suudab kuumutada erinevaid teraseid;		
12) Monteerib sepise sobivas monteerimistehnikas, nt keevituse, keetmise, neetmise või klammerdamise teel;		
13) Valib töö eesmärgist lähtuva sobiva monteerimistehnika;		
14) Viimistleb tehtud töö, kasutades pinnaviimistluse ja korrosioonitõrje tehnoloogiaid;	Viimistleb eseme	
15) Parandab lihtsamaid sepiseid, kasutab sobivaid töövõtteid ja tööriistu;	Teab ja tunneb sepiste parandamisviise	Vestlus
16) Töötab seadmete ja tööriistadega turvaliselt ja ergonoomiliselt;	Töötab seadmete ja tööriistadega turvaliselt ja ergonoomiliselt;	Teooriaküsimused ja töövõtete demonstratsioon, vestlus
17) Järgib seadmete, töövahendite ja -riistade kasutamishuudeid ning hooldusnõudeid.	Hooldab töövahendeid nõuetekohaselt	Vestlus

2. Sepistatud toodete ja sepistamisega seotud teenuste turundus:

Tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
1) Vaeb toote ja/või teenuse kui toote idee teostatavust, arvestades turusituatsiooni: kas on vajadust ja nõudlust uute toodete järele;	Kirjeldab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi leidmist. Kirjeldab toote ja/või teenuse ideed ja visandit (kujundamist), kuidas on sihtgrupiga arvestatud. Kirjeldab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi leidmist, põhjendused kuidas on arvestatud logistikaga, tasuvusega ja tootmisbaasiga. Esitab oma toote ja/või teenuse hinna kujundamise arvutuse. Esitab oma toote pakendamise näite (fotod), pakendis on arvestatud eseme esteetilisust, ohutust. Esitab oma toote kasutusjuhendi. Toob näited oma toote ja/või teenuse müügi organiseerimisest. Toob näiteid toote ja/või teenuse	Esitlus toote või teenuse loost, vestlus
2) Oskab teostada ja arendada oma ideid, uuendada ja täiendada olemasolevaid tooteid;		
3) Arvestades turusituatsiooni leiab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi;		
4) Leiab oma tootele ja/või teenusele sobivaima teostusviisi lähtudes sihtgrupist, oma oskustest, tootmisbaasist ja tasuvusest;		
5) Vormistab toote (pakendab ohutult ja esteetiliselt, koostab kasutusjuhendi jne);		
6) Kujundab toote ja/või teenuse hinna;		
7) Leiab võimalusi oma toote ja/või teenuse müügiks, oskab hinnata müügikanali sobivust toote turundamiseks;		

8) Leiab sobivaid võimalusi tooteid ja teenuseid tutvustada;	esitlemisest erialastel üritustel.	
9) Leiab oma tootele ja teenusele sobivad müügikanalid, kasutab sidusvaldkondade vahelise koostöö võimalusi müügi edendamisel.		
3. Kutset läbivad kompetentsid:		
Tegevusnäitajad	Hindamiskriteeriumid	Hindamismeetodid
<p>1) Järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid;</p> <p>2) Kasutab oma aega efektiivselt, peab kinni ajakavast ja tähtaegadest;</p> <p>3) Säilitab ja arendab oma kutseoskusi, hoiab end kursis tehnoloogiliste muudatustega;</p> <p>4) Arvestab töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid;</p> <p>5) Suudab töötada meeskonnas, tajub oma rolli , järgib koostööreegleid;</p> <p>6) Suudab eriolukorras kiiresti orienteeruda, on võimeline lahendada konflikte;</p> <p>7) Valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi, suudab aktiivselt kuulata ja lahendada sihtgrupi probleeme;</p> <p>8) Kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm);</p> <p>9) Kasutab nii kõnes kui ka kirjas korrektset eesti keelt;</p> <p>10) Suudab jagada ja vahetada tehnilist informatsiooni vähemalt ühes võõrkeeles;</p> <p>11) Annab arusaadavalt edasi kutsealaseid oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid.</p> <p>Kasutab oma aega efektiivselt, peab kinni ajakavast ja tähtaegadest.</p> <p>Säilitab ja arendab oma kutseoskusi, hoiab end kursis tehnoloogiliste muudatustega.</p> <p>Arvestab töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid.</p> <p>Kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli , järgib koostööreegleid.</p> <p>Suudab eriolukorras kiiresti orienteeruda, on võimeline lahendada konflikte.</p> <p>Valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi, suudab aktiivselt kuulata ja lahendada sihtgrupi probleeme.</p> <p>Kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm) ning kasutab nii kõnes kui ka kirjas korrektset eesti keelt.</p> <p>Suudab jagada ja vahetada tehnilist informatsiooni ühes võõrkeeles.</p> <p>Annab arusaadavalt edasi kutsealaseid oskusi ja teadmisi.</p>	<p>Hinnatakse integreeritult teiste kompetentside hindamise käigus</p>

3. Hindamise korraldus

3.1 Mapiga hinnatakse sepiste valmistamise kompetentsi, sepistatud toodete ja sepistamisega seotud teenuste turunduse kompetentsi ja läbivaid kompetentse.

3.2 Teoriaküsimuste abil hinnatakse sepise valmistamise kompetentsi. Taotleja vastab suuliselt ühele loosi teel saadud teoriaküsimusele.

3.3 Praktilise töö hindamine (pihid):

1) praktilise tööga hinnatakse:

sepiste valmistamise kompetentsi

Läbivaid kompetentse

2) taotleja sooritab kohapeal etteantud praktilise töö max 5 tunni jooksul. Taotleja käsutuses on põhilised töövahendid ja materjalid, lubatud on kaasa võtta oma töövahendeid.

Taotleja valib etteantud kavandist või kriteeriumitest lähtuvalt materjalid ja töövahendid, valmistab ette töökoha, sepistab eseme etteantud mõõtude järgi,

Praktiline töö loetakse sooritatuks, kui see vastab töö eesmärgile.

3.4 Toote või teenuse esitlusega hinnatakse sepistatud toodete ja sepistamisega seotud teenuste turunduse kompetentsi.

3.5 Vestlusel hinnatakse sepiste valmistamise kompetentsi, sepistatud toodete ja sepistamisega seotud teenuste turunduse kompetentsi ja läbivaid kompetentse.

3.6. Hindamise protseduurinõuded:

1) hindamisele lubatud taotleja esitab eksamile tulles kehtiva isikut tõendava dokumendi (pass, juhiluba või ID kaart). Ei nõuta koolilõpetajalt.

2) hindamise keeleks on üldjuhul eesti keel.

3) eksamiruumides võivad hindamise ajal viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikud või erandkorras hindamiskomisjoni esimehe loal lubatud isikud.

4) eksami ajal on taotlejal ruumis keelatud:

- mobiiltelefonide kasutamine;

- teisi taotlejaid või komisjoni liikmeid häiriv käitumine;

- kõrvalise abi kasutamine.

5) taotleja võib korduseksami teha osade kaupa erinevatel aegadel. Eksami võib uuesti teha ühe kalendriaasta jooksul.

4. Juhend hindajale

1. Enne hindamist tutvuge:
  - sepp, tase 4 kutsestandardiga,
  - kompetentsuspõhise hindamise mõistete ja põhimõtete
  - Käsitöö kutseala (välja arvatud juveelitoodete valmistaja) kutsete andmise korraga,
  - hindamise üldise informatsiooniga,
  - hindamiskriteeriumidega,
  - hindamise meetoditega,
  - hindamisülesannetega,
  - hindamise korraldusega,
  - hindamisel kasutatavate vormidega.
2. Hindamise ajal:
  - jälgige iga taotlejat hindamisprotsessis personaalselt;
  - hinnake iga taotlejat hindamiskriteeriumide järgi;
  - täitke iga taotleja kohta personaalne hindamisvorm;
  - esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas;
  - vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.
3. Hindamise järel:
  - vormistage hindamistulemused;
  - andke taotlejale konstruktiivset tagasisidet;
  - edastage oma ettepanekud kutse andmise kohta koondprotokollina kutsekomisjonile.